

บทที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่ ในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยใช้รูปแบบการทดลอง แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยมีกลุ่มควบคุม (pretest-posttest control group design)

กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี โดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จำนวน 138 คน ทำแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น ซึ่งใช้เป็นแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ($\bar{X} = 90$) อีกทั้งให้อาจารย์ประจำชั้นระบรายชื่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวตามคำจำกัดความที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย ปรากฏว่าได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าร่วมการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน รวมจำนวน 16 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่ สำหรับกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ระยะก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยนำหนังสือที่ออกโดยคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่ออาจารย์สมพร หิตะพันธ์ รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี

1.2 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนี้

ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จำนวน 138 คน ตอบแบบ

สอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น ซึ่งใช้เป็นแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว และนำคำตอบจากแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย เพื่อคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 90 อีกทั้งให้อาจารย์ประจำชั้นระบรายชื่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวตามคำจำกัดความที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย ปรากฏว่าได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน

1.3 ผู้วิจัยนัดประชุมนักเรียนจำนวน 20 คน เพื่ออธิบายถึงการเข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่ และได้สอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง ซึ่งนักเรียนทั้งหมดมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน จำนวน 16 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่ สำหรับกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่

2. ระยะเวลาทดลอง

2.1 กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำร่องก่อนการทดลองจริง เพื่อความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีดำเนินการและนำปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากขึ้น โดยการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่ มีขั้นตอนการฝึก 2 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการให้ความรู้ทั่วไป ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 คือ การฝึกทักษะที่เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม ซึ่งแบ่งทักษะออกเป็น 3 ทักษะใหญ่ๆ คือ

1. ทักษะขั้นเตรียมการ คือ ทักษะที่ผู้รับการฝึกต้องการพัฒนาให้มาก่อนการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมจริงๆ)

2. ทักษะขั้นปฏิบัติการ คือ ทักษะที่ผู้รับการฝึกต้องการ เพื่อใช้ในการตอบสนองด้วยพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม

3. ทักษะขั้นเสริม คือ ทักษะที่เป็นทักษะเฉพาะ หรือทักษะที่นำมาใช้เมื่อต้องการ

โดยการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่มีทั้งหมด 10 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 เป็นการแนะนำกลุ่ม และสร้างความคุ้นเคย

ครั้งที่ 2 เป็นขั้นตอนที่ 1

ครั้งที่ 3 เป็นขั้นตอนที่ 1

ครั้งที่ 4 เป็นขั้นตอนที่ 1

ครั้งที่ 5 เป็นขั้นตอนที่ 2 (ขั้นเตรียมการ)

ครั้งที่ 6 เป็นขั้นตอนที่ 2 (ขั้นเตรียมการ)

ครั้งที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ 2 (ขั้นปฏิบัติการ)

ครั้งที่ 8 เป็นขั้นตอนที่ 2 (ขั้นปฏิบัติการ)

ครั้งที่ 9-10 เป็นขั้นตอนที่ 2 (ขั้นเสริม)

รวมระยะเวลาการฝึกทั้งสิ้นประมาณ 15 ชั่วโมง สถานที่ใช้ในการฝึก คือ ห้องแนะแนว หรือห้องเรียน โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี

2.2 กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมตามแนวคิดของเคลลี่

3. ระยะเวลาหลังการทดลอง

3.1 หลังจากการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบ

3.2 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนน โดยในการคิดคะแนนรวมจะทำการรวมคะแนนจากคำตอบทุกข้อของผู้ตอบแต่ละคน เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น จำนวน 58 ข้อ ของนางสาวทิพย์วัลย์ สุทิน มาใช้เป็นแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตต่อนางสาวทิพย์วัลย์ สุทิน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงสำนวนภาษาบางข้อความรวม 42 ข้อ ยกเว้นข้อ 6-8 12-13 16 22 27-28 33 36-37 39 41-42 และ 53 โดยมีหลักเกณฑ์การตอบ ดังนี้

ถ้าข้อความใดเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริงประมาณ 9 -10 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง “ทำเป็นประจำ”

ถ้าข้อความใดเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริงประมาณ 6 - 8 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง “ทำบ่อยๆ”

ถ้าข้อความใดเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริงประมาณ 3 - 5 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง “ทำค่อนข้างบ่อย”

ถ้าข้อความใดเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริงประมาณ 1 - 2 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง “นานๆครั้ง”

ถ้าข้อความใดเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดเลย ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง “ไม่เคยทำเลย”

แบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น ของนางสาวทิพย์วัลย์ สุทิน มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาานิยาม โดยอาศัยแนวคิดของ Berkowitz (1965) , Buss(1971) และ Bandura (1973)
2. วิเคราะห์คำที่แสดงถึงลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าวจากนิยามที่รวบรวมได้
3. ตั้งเคราะห์คำที่แสดงถึงพฤติกรรมก้าวร้าว และ จัดองค์ประกอบเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว โดยการศึกษเปรียบเทียบจากงานวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษาไว้ในอดีต
4. สร้างข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ โดยวัดพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา และวัดความก้าวร้าวทางกาย
5. วิเคราะห์หาความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่น (Corrected Item Total Correlation) เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงรายข้อ โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 100 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน โรงเรียนเมือง นครศรีธรรมราช ทำแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น จำนวน 70 ข้อ ปรากฏว่า ได้รายข้อที่มีค่า $r > .2$ จำนวน 58 ข้อ

6. วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ของแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น จำนวน 58 ข้อ โดยสกัดองค์ประกอบแบบ Principle Component Analysis และหมุนแกนแบบอโรทอนอล ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ พบว่า จากจำนวน 58 ข้อ คำนำน้าหนักตัวประกอบองค์ประกอบที่ 1 มีค่าไอเกน (eigen value) = 18.53 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 37.50 และมีค่าน้ำหนักตัวประกอบตั้งแต่ 0.43219 - 0.64113 แสดงว่าแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น เป็นแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวที่มีองค์ประกอบสำคัญเพียงองค์ประกอบเดียว

7. หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น รวม 2 วิธี คือ

7.1 หาค่าความสอดคล้องภายในแบบวัดด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมือง นครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามจำนวน 58 ข้อ ปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค .9472

7.2 หาค่าความเที่ยงในการวัดซ้ำ โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมือง นครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ทำแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น จำนวน 58 ข้อ 2 ครั้ง โดย

ครั้งแรกกับครั้งที่สอง ระยะเวลาห่างกัน 1 สัปดาห์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = .8604$ ($P < .001$)

8. หาค่าความตรง 2 วิธี คือ

8.1 ใช้เทคนิค Known Group คือ กลุ่มเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และไม่ก้าวร้าว จากการประเมินของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา และเพื่อนจำนวน 3 คน โดยทำความเข้าใจในคำจำกัดความของพฤติกรรมก้าวร้าว และ ให้เสนอนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และ กลุ่มนักเรียนที่ไม่ก้าวร้าว ซึ่งเป็นนักเรียนที่ได้เสนอชื่อเข้ารับเกียรติบัตรเป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อย เมื่อได้รายชื่อนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ประเมินตนเองจากแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น และวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 41 คน กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว จำนวน 40 คน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

8.2 ให้เพื่อนประเมินนักเรียนที่ได้รับการระบุว่าเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 20 คน จากนั้นให้ทำแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น จำนวน 58 ข้อ และนำไปวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) กับการประเมินของครูที่ประเมินนักเรียนกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียวกัน แล้วนำมาหาความสัมพันธ์กับแบบประเมินของครู เพื่อดูความสอดคล้อง โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ผลการวิเคราะห์ พบว่า ได้ค่า $r = 0.71$ ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์รายข้อของแบบวัด (Corrected Item Total Correlation)

ผู้วิจัยทำการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อของแบบวัด โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคะแนนเป็นรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับ และถือว่าคะแนนรวมทั้งฉบับเป็นคะแนนที่แทนโครงสร้างรวมๆ ของคุณลักษณะที่ต้องการวัด ดังนั้น หากข้อใดมีค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูง ข้อความนั้นก็มีความตรงตามโครงสร้างสูง แต่หากข้อความใดมีค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมต่ำ แสดงข้อความนั้นไม่ได้วัดในสิ่งที่เป็นโครงสร้างของคุณลักษณะนั้นๆ จึงต้องตัดข้อความนั้นออกไป ผู้วิจัยหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อของแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวที่ปรับปรุงจากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวของนางสาวทิพย์วัลย์ สุทิน ปรากฏว่า เมื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา จำนวน 125 คน ทำแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งมีทั้งหมด 58 ข้อ และนำมาคำนวณหาค่า r ในแต่ละข้อ ปรากฏว่าได้ค่า $r > .2$ ทุกข้อ ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ดูตัวอย่างในภาคผนวก จ)

2. การหาค่าความเที่ยง (reliability)

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผ่านเกณฑ์ข้อ 1 มาหาค่าความเที่ยง โดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal-Consistency Reliability) ซึ่งเป็นการวัดความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้โดยไม่ต้องทำการวัดซ้ำ จากสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Formula) ปรากฏว่าแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 58 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .95

3. การหาค่าความตรง (validity)

ผู้วิจัยหาค่าความตรงโดยใช้เทคนิคการจำแนกกลุ่มที่รู้ลักษณะแล้ว (Known Group) โดยมีลำดับวิธี ดังนี้

3.1 การคัดเลือกกลุ่มที่รู้ลักษณะแล้ว

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว โดยผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กจากสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นสถานสงเคราะห์แห่งหนึ่งที่ได้ให้ความอุปการะเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 7 - 18 ปี ด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น ถูกทอดทิ้ง มีปัญหาความประพฤติ เร่ร่อน ฯลฯ จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเกณฑ์ว่าพฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมที่ทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บ ได้รับความเสียหายทางร่างกาย หรือจิตใจ และ/หรือเป็นพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ยกเว้นการกระทำตามหน้าที่หรืออุบัติเหตุ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว โดยผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและครูผู้สอน

3.2 การเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ มีวิธีการดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อผู้อื่น ซึ่งใช้เป็นแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำ

3.2.1 เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยตรวจและคิดคะแนน เพื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของทั้ง 2 กลุ่ม

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางข้างล่าง

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าของคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว ระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว

ข้อความ	กลุ่มที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว		กลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	
พฤติกรรมก้าวร้าว	89.55	40.18	26.60	10.05	6.80 **

** P < .001